

ВЗАЄМОДІЯ ВУЗІВ І РОБОТОДАВЦІВ

*Русіна Неля Григорівна, к.п.н.,
викладач землевпорядних дисциплін,
Бусленко Галина Михайлівна,
викладач землевпорядних дисциплін,
Петрова Ольга Миколаївна,
викладач землевпорядних дисциплін,
ВСП «РК НУБіП України»*

Проблема молодіжного безробіття є актуальною для всіх країн. За даними Міжнародної організації праці, рівень безробіття серед молоді у світі досяг рекордних позначок і у 2012 році становив 12,7%. В Україні рівень безробіття серед молоді – 11%, що є вищим за середній по Україні (7,5%). Високий рівень молодіжного безробіття зумовлений тим, що значна частина молодих людей не мають належних професійних навичок і досвіду роботи. Крім того, в Україні поглиблюється тенденція невідповідності попиту і пропозиції на ринку праці [1].

Водночас загальні бюджетні витрати на освіту в Україні перевищують показники інших країн. Так, якщо інвестиції у вищу освіту (як державні, так і приватні) перевищують 2% ВВП лише у США та скандинавських країнах, то в Україні протягом 2009 – 2010 років тільки державні видатки на освіту становили 2,3% ВВП, а з 2011 р. – 2%. Дисбаланс попиту і пропозиції на ринку праці є вже давно. Його головними причинами стали комерціалізація освіти та намагання молоді здобути професію, що приносить великі доходи і забезпечує високий соціальний статус. Виявилася негнучкою і система підготовки фахівців за держзамовленням, яка не враховує суспільної потреби в тих чи інших спеціалістах на перспективу. Як наслідок, протягом останніх десятиліть частка випускників ВНЗ, які звертаються до Державної служби зайнятості, є достатньо великою (у 2003 р. – 45,8 тис., у 2012 р. – 52,9 тис. осіб). Водночас компаніям в Україні важко прогнозувати потребу в працівниках різних спеціальностей, оскільки є проблеми зі стратегічним плануванням. За результатами досліджень, головними бар'єрами у прийомі на роботу випускників ВНЗ найчастіше стають:

низький рівень практичної підготовки (59%), завищені вимоги до зарплати та перспектив кар'єрного зростання (40%) та відсутність досвіду роботи (37%) [1].

Тому, підвищити рівень практичної підготовки випускників вищих навчальних закладів можливо шляхом налагодження партнерства ВНЗ і компаній, адже їх співробітництво в напрямі підготовки спеціалістів є ефективним шляхом підвищення конкурентоспроможності молоді на ринку праці і, відповідно, зниження навчальних закладів можливо шляхом налагодження партнерства ВНЗ і компаній, адже їх співробітництво в напрямі підготовки спеціалістів є ефективним шляхом підвищення конкурентоспроможності молоді на ринку праці і, відповідно, зниження рівня молодіжного безробіття [1]. Адже інтеграція дозволяє роботодавцям дієво брати участь у формуванні та оснащенні програми навчання, закладати в умови спеціалізації свої технологічні «платформи», активно знайомитися з майбутніми випускниками, залучаючи їх для проходження практики та участі в проектах зі своєї проблематики [2].

Організація тісної взаємодії вузів і роботодавців – це одне з актуальних завдань розвитку економіки, засноване на знаннях. Дана масштабна задача включає появу нових правових норм та нових типів договорів, які б сприяли ВНЗ у підготовці фахівців, а підприємствам – в оснащенні кадрами. Теперішній час – період осмислення досвіду і виокремлення найбільш вдалих форм такого співробітництва [2].

Дослідження науковців доводять, що найбільш ефективні форми та механізми взаємодії ВНЗ з працедавцями такі [3;4]:

З боку ВНЗ:

- погоджувати з підприємствами (підготовка офіційної рецензії тощо) навчальні плани спеціальностей та робочі програми дисциплін;
- розробити нові форми залучення представників підприємств до навчального процесу (участь у проміжній та підсумковій атестаціях, керівництво курсовими та дипломними роботами тощо);

- формування інституту стажування в межах навчального закладу (використання зв'язків з представниками бізнесу різних сфер);
- створення комплексної системи договірних відносин з роботодавцями, що передбачає гарантоване працевлаштування випускників (працевлаштування студентів старших курсів на посади тощо);
- систематичний моніторинг вимог роботодавців, що забезпечить ВНЗ інформацією, необхідною при складанні варіативної частини навчальних програм, програм факультативів, разових тренінгів для студентів;
- моніторинг випускників ВНЗ (виявлення переліку компетенцій, недостатньо засвоєних студентом для успішної кар'єри, з метою корекції навчальних програм);
- поширення досвіду щодо надання іменних стипендій кращим студентам-магістрам з наданням можливості їх подальшого працевлаштування;
- розробка за посередництва роботодавців профорієнтаційних тестів на кожному етапі (курс) навчання з метою надання студенту вибору відповідних факультативних та варіативних предметів, а потім і теми для дипломних робіт;
- залучення представників роботодавців для викладання профільних дисциплін;
- надання освітніх послуг з перепідготовки та підвищення кваліфікації співробітників підприємств по спільно розроблених навчальним програмам;
- залучення працедавців до надання консультацій студентам щодо правового забезпечення працевлаштування, щодо правильного планування своєї спеціальності, як головного гарантування працевлаштування;
- вивчення попиту на освітні послуги, вимоги до знань і вмінь випускників;
- проведення опитувань та анкетувань практичних працівників з метою вивчення найбільш важливих напрямків підготовки фахівців з конкретної спеціальності, основних критеріїв відбору випускників відбору випускників тощо;
- інформування випускників щодо технологій пошуку роботи, ознайомлення з правилами проведення співбесід випускників з роботодавцями шляхом

організації діалогу

працевлаштованих

випускників

кафедри зі студентами ВНЗ тощо.

З боку роботодавця:

- розроблення та запровадження програм адаптації випускників вищих навчальних закладів на виробництві;
- проведення оцінки рівня компетенцій студентів старших курсів і молодих спеціалістів на підприємствах;
- створення моделі затребуваного молодого спеціаліста;
- надання матеріально-технічної бази для проходження практик,
- науково-дослідницької діяльності студентів та ін.;
- інвестування в молодих фахівців ще на стадії їх навчання у ВНЗ (іменні стипендії, опікунська рада, організація конкурсів);
- участь у розробці навчальних планів і рецензуванні робочих програм дисциплін;
- участь у формуванні тематики курсових і дипломних проектів;
- організація інформаційного обміну з випусковою кафедрою, участь у проведенні круглих столів, надання інформації про свою компанію для розробки навчальних посібників;
- створення вхідної тренінгової системи для ВНЗ з метою конкурсного відбору випускників на вакантні місця;
- проведення семінарів тренінгів щодо побудови професійної кар'єри.

З боку студента:

- формування навичок усвідомленого навчання в рамках навчального закладу.
- коригування студентом свого курсу навчання в напрямку побудови індивідуальної освітньої траєкторії на основі більш тісного спілкування з роботодавцем.

Отже, розробка системи взаємодії ВНЗ та ринку праці забезпечить:

- для роботодавця – зниження витрат на пошук, навчання і залучення персоналу, підвищення продуктивності праці в умовах конкретної фірми;

- для ВНЗ – формування високого рейтингу на ринку праці, на ринку вищої професійної освіти.

Адже позитивний вплив інтеграції навчального та виробничого процесів на якість підготовки фахівців підтверджує необхідність розвитку всебічної взаємодії вищих навчальних закладів і реального сектора економіки. Така співпраця є взаємовигідною для всіх його учасників, і, перш за все, для майбутніх фахівців [3].

Список використаної літератури:

1. Зінченко А., Саприкіна М., Янковська О., Вінніков О. (Розділ 1 підготовлено в рамках проекту USAID «Доступ до правосуддя та правової обізнаності «Правова країна») Якісна вища освіта: роль партнерств. – К.: 2013 – 20 с. Режим доступу: http://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2014/04/Research_Forum_Business-and-Universities.pdf

2. Взаємодії ВНЗ і підприємств [Електронний документ]. – Режим доступу: http://www.nmu.org.ua/ua/content/cooperation/employment/job/Vzaimodeystviya_VNZ.php

3. Страхарчук В. Взаємозалежність успішного працевлаштування випускників та поглиблення інтеграційних зв'язків ВНЗ з потенційними роботодавцями / В. Страхарчук, А.Страхарчук // Молодь і ринок, 2014. – №12 (119). – С. 93-100

4. Новікова О.Д. Задачи университета при переходе на двухуровневую систему образования. Управление качеством: формирование компетенций выпускников вуза: материалы первой региональной научно- практической конференции, 1 декабря 2011, Ульяновск: УлГТУ, 2012. – 109 с.